

**SAĞLIK MARKET
(DMO – K.H.G.M.)**

DMO

ÖDEME SORUNLARI:

- SON aylarda, ihale sayısı ve ihaleye çıkılan kalem sayısının artması ile birlikte, Çerçeve Anlaşma Metninin “Faturalama ve Ödeme” başlıklı 19. Maddesinde açıkça yazılmasına rağmen vadelerinde 90 gün vadesi üzerine +30, +75 günü aşan beklenmedik gecikmeler yaşanmaktadır. Bu durum firmaları ciddi finansman maliyetleri ile karşı karşıya bıraktığı gibi finansal sürdürülebilirlik açısından da olumsuz yönde etkilemektedir. Konu ile ilgili olarak DMO yetkililerine yapılan başvurulara cevap olarak **“Hastane ödemesi beklendiği, ödeme gelmediği için firmalara zamanında ödeme yapamadığı”**, ifade edilmektedir.

Hastaneden tahsilat yapılıp yapılmadığına göre ödeme yapılması, her firmaya ve her faturaya ödemelerin farklı vadelerde yapılması sonucunu doğurmaktadır. Bu ise ödemelerde belirsizlik, firmalar arasında spekülasyon ve soru işaretlerine sebep olmaya aday bir durumdur. Ödemelerde mutlaka **“tedarikçi fatura tarihi”** esas alınmalıdır.

Firmalar, Hastaneler ile değil DMO ile sözleşme yapmışlardır ve **bu sözleşmelerde ödeme vadesi 90 gündür**. Ödemelerin taahhüt edilen ve sözleşmelerle garanti altına alınan zaman içinde gerçekleşmemesi, gelecek için öngörülen her gelişme ve iyileşme için “güven” ikliminin onarılamaz şekilde zarar görmesine ve dolayısıyla, sürdürülebilir bir hizmet yapılanmasına engel olmaktadır. Ödemelerin **tedarikçi fatura tarihinden itibaren 90** günü aşmayacağını, hastanelerin zamanında ve yeterli ödeme yapıp yapmamasının veya benzeri bir nedenin bu kuralı değiştirmeyeceğinin açık olarak teyit edilmesi ve bu ifadenin sözleşmelere açık olarak eklenmesi gerekmektedir.

- Ödeme vadelerinin aşılmasının sebeplerinden birisi siparişin zamanında tam ve eksiksiz teslim edilmesine rağmen hastanelerin ürünü teslim aldıklarına dair bildirim zamanında ya da geriye

SAĞLIK MARKET (DMO – K.H.G.M.)

dönük yapmıyor olmalarıdır. Bu bildirim sorunlarına paralel olarak da firmalara haksız gecikme cezaları kesilmektedir.

DMO tarafından faturaların hastane muhasebe sistemine girişlerinin takibinin firmalar tarafından yapılması önerilse de Türkiye genelinde birçok hastane ihalesine girilmesi ve bir talep döneminde birden çok ihalenin yapılması sebebiyle firmaların her faturasını birebir takip etmesi mümkün değildir, böyle bir kural yoktur, ve yasal değildir.

Bu bağlamda, çözüm önerilerimiz aşağıda değerlendirmenize sunulmaktadır:

- a. Tedarikçinin malzeme teslimini müteakiben 7 iş günü içinde hastanelerin DMO'ya bildirim yapması,**
- b. Hastanelerin teslimat tarihini geriye dönük sisteme girebildikleri göz önüne alındığında DMO'ya bildirim yaparken işlem tarihini değil, teslimat tesellüm tutanağını ve irsalideki tarihin dikkate alınması,**
- c. DMO ekranları ile ilgili hastane çalışanlarına (DMO Sağlık Market ekran kullanıcılarına) düzenli teknik eğitimlerin planlanması (Hastane çalışanlarının Sağlık Market ekranlarına hakim olmaması sebebiyle malzeme teslimat tarihi girişlerinde sorun yaşanmaktadır.)**

YENİ ANLAŞMA METNİ -İDARİ SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

- DMO anlaşma metni değişikliği, Hazine ve Maliye Bakanlığı Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü V Nolu Satınalma Daire Başkanlığı tarafından firmaların KEP adreslerine e-mail yolu ile iletilmiştir.

Yazıda;“Anlaşma hükümlerinde değişiklik yapılması halinde tedarikçi, kendisine yazılı olarak bildirim yapılmasını müteakip söz konusu değişiklikleri uygun görmediğini 15 gün içinde bildirmediği sürece bu hususları kabul etmiş sayılacaktır. Yapılan değişikliklerin tedarikçi tarafından uygun görülmemesi durumunda mutabakat sağlanıncaya kadar anlaşmanın yayını durdurulabilecektir.”demektedir.

SAĞLIK MARKET (DMO – K.H.G.M.)

SORUN: Borçlar Kanununun 1. Maddesi gereği, sözleşmedeki değişikliklerin geçerli olabilmesi ancak tarafların karşılıklı ve uygun iradelerinin uyuşması ile mümkündür. Firmalar, DMO'nun o dönemde mevcut sözleşme, teknik şartnameler vb. evraklarında belirtilen hususları kabul ederek ihalelere girmektedir. Ancak DMO dönem dönem sözleşmelerinde değişiklikler yapmakta ve bu değişikliklerin ihalesi yapılmış hatta sözleşmesi imzalanmış alımlarda da uygulanacağını, tedarikçinin bu değişikliği kabul etmemesi halinde sözleşme ekindeki ürünlerinin DMO'da yayınlanmayacağına ilişkin düzenlemeler yapmaktadır.

CÖZÜM ÖNERİSİ: Bu durum hukuka ve tarafların imzaladığı çerçeve anlaşmaya aykırılık oluşturmaktadır. Çerçeve anlaşmadaki yeni düzenlemelerin yeni yapılacak ihaleler için geçerli olması ve önceki anlaşma metni kapsamında sonuçlandırılan ihalelere uygulanmaması sağlanmalı, değişikliği kabul etmeyen firmalara yaptırım anlamına gelen ürünlerinin DMO'da yayınlanmaması uygulamasına gidilmemelidir. Aksi takdirde tedarikçiler tarafı olmadıkları anlaşmayı hukuka aykırı olmasına rağmen baskı ile uygulamak zorunda kalacaklardır.

- a) Firmalar anlaşma metni değişmeden önce uhdelerinde kalmış olan ihalelere haiz ürünleri, ilgili ihale döneminde geçerli olan anlaşma şartlarında vermeye devam edebilmeli ve düzenlemeler yeni anlaşma metninin yayın tarihinden sonraki ihaleleri kapsamalıdır.
- b) Olumsuzlukların önüne geçebilmek için, değişiklikleri kabul etmeyen firmaların ürünlerinin DMO'da yayını durdurulmamalı, en azından anlaşma metni değişikliklerinin kabulü için geçiş süresi verilmelidir.

• **ÇERÇEVE ANLAŞMA- Anlaşma Konusu Ürünler ve Tedarikçi Bilgileri**

Madde 3 (6):Tedarikçi, herhangi bir ürününün anlaşma kapsamından çıkarılmasını Tedarikçi Sayfasından talep edebilir.Söz konusu ürün, talebin bildirildiği günü müteakip ilk iş günü içerisinde anlaşma kapsamından çıkarılır ve bu ürün çıkarıldığı tarihten itibaren 3 ay boyunca tekrar anlaşma kapsamına alınmaz. Ancak tedarikçinin uhdesinde belli süreli e-ihaleler sonucu kalan ürünleri anlaşma kapsamından çıkarması veya kendisine yazılı olarak yapılan ikaza rağmen söz konusu ürünleri karşılamaması halinde e-ihalede tahmini olarak bildirilmiş olan talep miktarının karşılamadığı kısmına ait bedelin %7,5'i kadar ceza alınır.

**SAĞLIK MARKET
(DMO – K.H.G.M.)**

SORUN: Ürün, üretiminin durması, güvenliği nedeniyle firma tarafından uygulanan gönüllü geri çekme vb. ile mücbir sebeplere bağlı olarak anlaşma kapsamından çıkarılabilir. Ayrıca ürünün ÜTS kaydı için zorunlu olan belgelerindeki değişiklik ve/veya barkod değişikliği gibi durumlarda da güncelleme yapılamamakta ve ürünün Sağlık Market sistemine tekrar eklenebilmesi için 3 ay beklemek zorunda kalınabilmektedir.

CÖZÜM ÖNERİSİ: Bu sebepler göz önüne alındığında uygulanması öngörülen%7,5 ceza oranının daha düşük ve daha makul bir orana indirilmesi, mücbir sebeplerde firmalara herhangi bir ceza uygulanmaması değerlendirilmelidir.

• **ÇERCEVE ANLAŞMA -Anlaşma Konusu Ürünler ve Tedarikçi Bilgileri**

MADDE 3- (9): ‘‘Anlaşma kapsamında belli süreli ürün teminine ilişkin yapılacak e-ihalelerde tedarikçinin uhdesinde kalan ürünlerin teknik şartnamelerinde Bakanlıkça değişiklik yapılması halinde yeni şartnameye göre ürün teslim edilecek olup, aksi durumda tedarikçiye sipariş verilmeyecektir.’’

SORUN:E-ihale sonuçlandıktan sonra Bakanlık tarafından şartnamenin değiştirilmesi nedeniyle, eski şartname şartlarına uygun olarak uhdede kalan ürünler yeni şartnameye göre hastaneler ve/veya Bakanlık tarafından uygun bulunmayabilir. Bu da Bakanlık tarafından firmaya sipariş geçilmemesi olasılığını doğurmaktadır. Uhdeye kalan ihale için yapılacak tedarik ve teslimat planlamaları düşünüldüğünde, sonuçlanan ihalenin akabinde böyle bir uygulama tedarikçiler açısından ve aynı zamanda ürün ihtiyacı olan Sağlık Kurum ve Kuruluşları açısından ciddi bir sorun yaratabilir.

Bilindiği üzere ürünlerin çerçeve anlaşmaya göre 45 gün içerisinde teslim edilme koşulu olduğu için; ithal ürün ile ihalelere iştirak eden tedarikçilerde yaklaşık 45 gün üretim süreci + 45 gün sevkiyat süreci + gümrük süreci göz önüne alındığında ihaleye iştirak edilecek ürünlerin siparişleri tahmini olarak 90 gün öncesinden firmalar tarafından üreticiye verilmekte ve teslimat gecikmesi yaşamamak için stok tutulmaktadır.

SAĞLIK MARKET (DMO – K.H.G.M.)

Anlaşma kapsamında belli süreli ürün teminine ilişkin yapılacak e-ihalelerde tedarikçinin uhdesinde kalan siparişler için üreticiye yukarıda belirtilen süreçler göz önünde bulundurularak sipariş verilmektedir. Şartname değişikliklerinin yürürlük tarihi önceden bilinemediği için tedarikçilerin eski şartnameye uygun ürün siparişlerini teslim edememesi, stok fazlası ve öngörülemeyen stok maliyetlerine sebep olmaktadır.

CÖZÜM ÖNERİSİ:Dolayısıyla;

İhalesi yapılmış herhangi bir ürünün şartnamesinin sonradan değişmesi mevcut ihale için kesinlikle bağlayıcı değildir. Firmalar ihaleye teklif verdikleri anda geçerli olan şartnamelerin hükümlerini sağlamakla mükelleftir. Şartnamelerde yapılacak değişiklikler ancak bir sonraki ihale için geçerli olup teknik şartnameye uygun teklif verme yükümlülüğü firmalara aittir.

- a) Belli süreli ürün taleplerinde tedarikçilerin stok yönetimi ve öngörülemeyen stok maliyetlerinin önüne geçilebilmesi için maddenin eski hali ile kalması, “Anlaşma kapsamında belli süreli ürün teminine ilişkin yapılacak e-ihalelerde tedarikçinin uhdesinde kalan ürünlerin belirtilen süredeki talepleri tamamlanıncaya kadar bu maddede belirtildiği üzere teknik şartnamelerde değişiklik yapılamaz ve tedarikçi bu ürünleri anlaşma kapsamından çıkaramaz.”
- b) Çerçeve anlaşmaya “İhale sonuçlandıktan sonra teknik şartnamede değişiklik yapılamaz” ifadesinin eklenmesi

değerlendirilmelidir.

• **ÇERÇEVE ANLAŞMA - Ürün Fiyatı**

MADDE 4 (2): Ancak anlaşma kapsamındaki ürünlerden piyasası, özelliği veya müşteri talebi nedeniyle doğrudan sipariş verilecek olanlar, anlaşılan fiyatlar üzerinden temin edilebilecektir. Yapılan pazarlıklar sonucu doğrudan sipariş usulü ile temin edilen ürünlerin fiyatları ile belli bir süre ürün temini için yapılacak e-ihalelere konu olan ürünlerin fiyatları, buldukları ürün grubuna ve yerli ya da ithal olmasına göre girdi maliyetleri ile ekonomik koşullar dikkate alınmak suretiyle güncellenebilecektir. Belli süreli e-ihalelerde ürünlerin fiyatlarının

SAĞLIK MARKET (DMO – K.H.G.M.)

güncellenmesine ilişkin hususlar e-ihale sürecinde SM Modülü üzerinden bildirilecek olup, bu hususla ilgili herhangi bir bildirim olmaması halinde fiyatlar güncellenmeyecektir.

ÇÖZÜM ÖNERİSİ:Maddenin eski halinde fiyat güncellemesine ilişkin net kriterler yer almaktadır. Bu maddenin eski hali ile kalması önerilmekle birlikte, fiyat güncelleme koşullarında DMO'nun ürün fiyatı hesaplamak için kullandığı parametrelerin (referans alınan tarih aralıkları, metodoloji, ağırlıkları, varsa çarpanları vb)daha somut şekilde çerçeve anlaşmaya eklenmesi önerilmektedir.

- **ÇERÇEVE ANLAŞMA -Ürün Fiyatı**

MADDE 4 (3): Tedarikçi, doğrudan siparişe konu olan ürünlerin fiyatında talep etmesi halinde belli bir süre için indirim yapabilecektir. Bu durumda fiyat güncellemeleri indirimli fiyat üzerinden devam edecektir. Ayrıca doğrudan sipariş ile temin edilebilen ürünlerin e-ihaleye konu olması halinde tedarikçinin ilk tekliffiyatı, ürünün doğrudan sipariş fiyatını veya varsa indirimli fiyatını geçemeyecektir.”

SORUN:Doğrudan siparişe konu olan ürünlerin fiyatında tedarikçi tarafından belli bir süre için indirim yapılabilecek olup, serbest piyasa koşullarında ve/veya kamu ihtiyacı doğrultusunda bu indirim tedarikçinin ticari kararıdır ve bu şekilde değerlendirilmelidir.

ÇÖZÜM ÖNERİSİ:Örneğin fiyat indirimi, sadece bir bölgeye, miktara, miyada göre tek bir doğrudan temin için yapılmış olabilir. Bu durumun e-ihale fiyatını etkilememesi ve 2 alımın birbirinden bağımsız yürütülmesi önerilmektedir.

- **ÇERÇEVE ANLAŞMA- Teminat**

MADDE 5 (2): Anlaşmanın geçerlilik süresinin uzaması halinde tedarikçiden; süre uzatımı yapıldıktan sonraki her Ocak ayı içerisinde en az 50.000-TL, en fazla 1.500.000-TL olmak üzere bir önceki takvim yılı içerisinde bu anlaşma kapsamında DMO'ya yapmış olduğu toplam satışların %6'sı oranında kesin ve süresiz teminat (bir önceki ile değiştirilmek ya da ek teminat alınmak suretiyle) alınacaktır.

SAĞLIK MARKET (DMO – K.H.G.M.)

SORUN :Yıllık satış tutarı üzerinden belirlenecek teminat bedelinin tedarikçilerin bankalarda oluşmuş kredi limitlerini ciddi oranda eriteceği ve belki de yeterli olmayacağı öngörüldüğünden, bu durumun tüm döngüsünü krediye bağlamış ve halen ödeme sıkıntısı çeken sektör için yeni yeni tedarik sorunları doğuracağı ve aynı zamanda da anlaşmada belirtilen yıllık teminat bedelinin sürdürülebilir olmadığı kanaatindeyiz.

CÖZÜM ÖNERİSİ :Açıklanan Sağlık Market takviminde ihalelerin 4'er aylık periyotlarda yapılacağı düşünülürse,KİK'te olduğu gibi ilgili ihale için tedarikçiden teklif verilen ürün bedeline karşılık teminat talep edilmesinin en hakkaniyetli ve sürdürülebilir yöntem olacağı kanaatindeyiz. Evraksal hareketten doğacak iş yükü kaygısının oluşması halinde, **elektronik teminatın** çözüm olabileceğini öngörmekteyiz.

CERCEVE ANLAŞMA –Faturalama ve Ödeme

Madde 19 (4):Ayrıca tedarikçinin düzenleyeceği sevk irsaliyelerinde malzemenin barkod numarasının, SUT kodunun, seri/lot numaralarının belirtilmesi zorunludur. Tedarikçi, e-faturasının SUT hükümlerine uygun olarak eşleştirilmiş olmasından sorumludur. SGK tarafından, malzemenin barkod numarası ile SUT kodunun doğru eşleşmediğinin tespit edilerek geri ödeme yapılmaması halinde bu bedel tedarikçi tarafından karşılanır. DMO'nun bu bedeli karşılaması durumunda yapılan tüm masraflar için tedarikçiye rücu edilecektir.

SORUN:SUT kodları uygulamaya girdiğinde SGK'nın yaklaşımı ve teşviki en yakın SUT kodu ile ürünlerin beyan usulüyle eşlenmesi olmuştur. Ancak ilerleyen dönemlerde regülasyondaki değişikliklere istinaden belli bir süre itibari ile beyan usulü eşlenmiş ve Komisyon incelemesine girmemiş ürünler SGK tarafından geriye dönük olarak incelemeye tabi tutulmuş ve bu inceleme sonucu uygun bulunmayan ürünler direkt olarak SUT kodundan düşürülmeye başlanmıştır. Bu durum, geri ödemeli olduğu dönemde ihalesine girilmiş ve teslimatı/alıcı kurum tarafında kullanımı devam eden ürünler için firmalar üzerinde öngörülemeyen ilave maddi sorunlar yaratmakta ve ayrıca firma-alıcı kurum ilişkilerinin bozulmasına neden olmaktadır.

**SAĞLIK MARKET
(DMO – K.H.G.M.)**

CÖZÜM ÖNERİSİ : İncelemeye tabi ürünler için SGK tarafından periyodik bir takvim yayınlanması, hali hazırda ihalesi/teslimatı/kullanımı devam eden ürünün SUT kodundan düşürülmesi için bir geçiş süresi tanınması, geriye dönük yapılan ve hali hazırda SUT'ta birebir alan tanımı olmaması sebebiyle beyan usulü eşlenmiş ürün değerlendirmelerine yönelik firmalara herhangi bir cezai yaptırım uygulanmaması ve firmanın alıcı kurum zararını tek taraflı karşılamaının zorunlu tutulmaması.

• **ÇERÇEVE ANLAŞMA -Sair Hükümler**

Madde 21 (5):Tedarikçinin iş bu anlaşmadan kaynaklanan doğmuş ya da doğacak olan alacakları DMO'nun yazılı izni olmaksızın hiçbir surette üçüncü kişilere devir veya temlik edilemez. Temliknamelerin noterlikçe düzenlenmesi ve DMO tarafından istenilen kayıt ve şartları taşınması zorunludur.

SORUN:Bu hükmün yer alması da, yukarıda izah edilen şekilde temlik ilişkisine esas alacağın borçlusunun DMO olduğunu, sözleşme taraflarının DMO ile tedarikçi firmalar olduğunu teyit eder niteliktedir.Daha önce de belirttiğimiz gibi sektörün tamamı faaliyetini kredilerle sürdürmektedir. Özellikle ithalatçı ve üreticiler için yani organizasyon şemasında bayi ağı da olan firmalar için bayilerden alınan çekler bankalar nezdinde teminat olarak kullanılabilirken, DMO alımlarına henüz tam olarak entegre olamamış bayi ağı sebebiyle satışın büyük kısmı DMO kanalıyla yapılmaya başlanmıştır, bu durumda da bankalar nezdinde teminat olarak kullanılacak evrak ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

CÖZÜM ÖNERİSİ: Bu noktada Tıbbi Malzeme Çerçeve Anlaşmasınının 21. Maddesi doğrultusunda; tedarikçilerin DMO'dan olan alacaklarının temlikine yazılı izin verilmesi için nasıl bir yöntem izleneceğine ve takibine ilişkin gerekli prosedürün sektör ile paylaşılacak üzere tarafımıza bildirilmesi önem arz etmektedir.

**SAĞLIK MARKET
(DMO – K.H.G.M.)**

• **ÇERÇEVE ANLAŞMA İLANI- Genel Şartlar ve Kurallar**

2- Firmalar, başvuruda bulunarak teklif edecekleri ürünleri SM Modülüne kayıt için gerekli işlemleri tamamladıklarında, bu ürünlerle ilgili teknik şartname ve genel hükümlerde (EK-3) yer alan maddelerin tamamını kabul, beyan ve taahhüt etmiş sayılacaktır.

SORUN: Ek 3' te 1. Maddede Yüklenici firmalara teklif vermek için 1 günlük süre verilmiş, bu sürenin yeterli olmadığı düşünülmektedir.

CÖZÜM ÖNERİSİ:Sürenin en az 3 iş günü olarak revize edilmesi önerilmektedir.

• **ELEKTRONİK İHALELERDE UYGULANACAK USUL VE ESASLAR Tedarikçilere ve e-ihaleye ilişkin kriterler**

MADDE 7 (1) Sağlık Market kapsamındaki e-ihaleler; tıbbi malzemelerde aynı teknik şartnamedeki malzeme kodu, beşeri tıbbi ürünlerde ise aynı jenerik kodunda talep miktarları esas alınarak gerçekleştirilecek olmakla beraber gerekmesi halinde malzeme/jenerik kodlarının bir araya getirilerek oluşturulduğu gruplar halinde ve/veya belli süreli olarak da yapılabilecek olup, e-ihalenin belli süreli olması halinde temin süresi hakkında gruplandırılmak suretiyle e-ihale edilecek olması halinde ise ürünlerden herhangi birine veya tamamına teklif verilip verilmeyeceği ile diğer koşullar hakkında e-ihale sürecinde SM Modülü üzerinden bildirim yapılacaktır.

SORUN:İhale edilecek ürünlerin gruplandırılabilceği maddesi eklenmiş (tamamlayıcı ürünlerden yola çıkarak),bu uygulamanın spesifik SMT kodları belirtilerek tartışılması ve ilan edilmesi önemlidir. Aksi takdirde önceki uygulamalardan referans ile haksız rekabet yaratacağı öngörülmektedir.

CÖZÜM ÖNERİSİ: Maddenin daha açıklayıcı ve haksız rekabeti önleyici şekilde düzenlenmesi önerilmektedir.

SAĞLIK MARKET (DMO – K.H.G.M.)

SORUN: İhaleler yapıldıktan sonra ihale ekranında en avantajlı fiyat olarak firmalar kendi verdikleri teklifleri görerek, teslimatta sıkıntı yaşamamak adına üretici firmada üretimleri başlatmakta ve/veya ürünü ithal etmektedir. İhalelerin sonuçlanması bazen 3-4 ayı bulunmakta, bu süre sonunda da ihale iptal edilebilmektedir. İhalenin iptal edilmesi durumunda firmaların elinde stok kalmakta ve özellikle ithal ürünlerde kur farkından dolayı firmalar fiyat sıkıntısı yaşamaktadır.

ÇÖZÜM ÖNERİSİ: Bu sıkıntıların yaşanmaması için ihalelerin sonuçlanma (iptali veya siparişin çekilme) süresinin olabildiğince kısa tutulmasını ve bunun için de makul bir süre belirlenebileceğini önermekteyiz. Firmaların ellerinde kalacak fazladan ürün stoku yapmaması, finansal yük altına girmemesi, ithal ürünlerde miat problemi yaşanmaması için önemlidir. Ayrıca, geç açıklanan iptal ihalelerine itiraz için hukuki bir dayanak olmalıdır.

TEKNİK SORUNLAR

DMO

- **SORUN:** Bir malzeme kodunda birden fazla ürün tanımlı olması durumunda e-ihalelerde ürünlerden yalnızca birine teklif verilebilmektedir.

ÇÖZÜM ÖNERİSİ: Birbirinin alternatifi olan ürünlerin aynı malzeme koduna eşlenmiş olabileceği gerekçesiyle birden fazla ürün barkodu için teklif verilebilmesine olanak tanınmalıdır.

- **SORUN:** İl bazında barkod bazlı tekliflendirme yapılabilmektedir, ancak bir ürünün birden fazla barkodu bulunabilmektedir. Bu nedenle de aynı ürün için firma stoklarında farklı barkodlarda ürün mevcut olabilmektedir. Aynı ürünün farklı barkoduna teklif verilmesine imkan tanınmaması sahada tedarik sıkıntılarına yol açmaktadır/açmaya da devam edecektir.

**SAĞLIK MARKET
(DMO – K.H.G.M.)**

CÖZÜM ÖNERİSİ: İl bazında aynı ürün için farklı barkod üzerinden tekliflendirme yapılmasına olanak sağlanması halinde, tedarikçiler açısından stok ve üretim planlaması daha kolay yapılabilecek ve aynı zamanda talep listesinin tamamına teklif verilmesi mümkün hale gelecektir.

Ayrıca hem MDR süreci hem de firmaların kendi global prosedürleri çerçevesinde yaşayabilecekleri barkod problemleri nedeniyle, ihale anında aynı ürünün birden fazla barkoduna teklif verilebilmesine olanak sağlanmalıdır.

- **SORUN:**Satın almalarda; daha önce açıklanan yıllık takvime uyulmaması sektörü zor durumda bırakmaktadır. İhale sayısı arttığında ihale boyutları da küçüldüğü ve her hastanenin talebine göre değişen ölçeklerde satın alma yapıldığı için olumsuz etkileri görülmektedir.

CÖZÜM ÖNERİSİ: Açıklanan yıllık takvime uyulması için gerekli önemlerin ve planlamaların yapılması önemlidir.

- **SORUN:** DMO 4 aylık planlamalar ile hastanelerin talep yapmasını beklemektedir.

CÖZÜM ÖNERİSİ: Bazı özel durumlar için (1-pandemi kaynaklı gecikmeler 2- öngörülemeyen ani stok azalmaları) hastaneler küçük ara alımlara çıkabilmeli ve teslim süresi minimum 10 gün ile sınırlı olmalıdır. Böylelikle acil ihtiyaçlar stoğu olan tedarikçiler tarafından kısa sürede temin edilebilir.

- **SORUN :**Alımlara 4 ayda bir çıkılması nedeniyle hem firmalar tedarik ve stok bulundurma açısından zorlanmakta hem de kayıt-ürün onaylarının gecikmesi nedeniyle ihale dışı kalabilmektedir.

CÖZÜM ÖNERİSİ:İhale sürelerinin tekrar gözden geçirilmesi ve yeni takvim yayınlanması gerekmektedir.

**SAĞLIK MARKET
(DMO – K.H.G.M.)**

- **SORUN:**Pandemi kaynaklı gecikmeler ve öngörülemeyen ani stok azalmaları nedeniyle ürün stoklarında sorunlar yaşanabilmektedir.

CÖZÜM ÖNERİSİ: Teslim edilecek ürünlerin firmaların stoğunda bulunmaması halinde muadil ürün teslimine imkan tanınması önerilmektedir.

- **SORUN:**Tekliflendirme süresi 2 iş günü olarak belirlenmiştir, alımların Türkiye genelinde ve genel alımlar olduğunu düşünüldüğünde bu kısa süre tekliflerin girişi için yeterli değildir. Ör. Daha önce tekliflere süre uzatımı verilmek zorunda kalınmıştır.

CÖZÜM ÖNERİSİ: Sürenin en az 4 iş günü olarak düzenlenmesi gerekmektedir.

- **SORUN:** İhale sonucunda teklif veren tüm firmaların teklif ettikleri birim fiyatlar açıklanmamaktadır. İhale sonuçlarını kısıtlı olarak yalnızca ürünü teklif eden şirketler görebilmektedir

CÖZÜM ÖNERİSİ:Rekabetin sağlanması ve ihalelerin alımla sonuçlandırılması açısından ihale sonucunda teklif veren tüm firmaların ve Tıbbi Cihaz Satış Merkezi Ruhsatına sahip firmaların görebiliyor olması **şeffaflık, rekabetin desteklenmesi ve ihalelere daha çok katılım sağlanması açısından** oldukça önemlidir.

- **SORUN:** İhale talep listelerinde ürünlerin ÜTS kodları listede yer alırken ürün adları yer almamaktadır.

CÖZÜM ÖNERİSİ:Talep listelerine ürün isimlerinin otomatik olarak gelmesi tekliflendirme sürecinde yanlış ürüne teklif verilmesini engelleyecek, doğru ürünün fiyatlandırılmasını sağlayacaktır.

**SAĞLIK MARKET
(DMO – K.H.G.M.)**

- **SORUN:** MDR sürecindeki yaşanacak değişiklikler

CÖZÜM ÖNERİSİ: Bu konunun değerlendirilerek bir geçiş süreci planlamasıyla Sağlık Market süreçlerinin aksamaması önem arz etmektedir.

- **SORUN:** Firmaların kalite, vijilans, regülatif değişiklikler gibi zorunlu hallerde ürünlerini gönüllü geri çekebilmeleri ile ilgili kurallar net değildir.

CÖZÜM ÖNERİSİ: Bu kuralların belirlenmesi ve çerçeve anlaşmaya ilgili maddenin eklenmesi gerekmektedir.

- **SORUN:** Çerçeve anlaşmadan bir ürünün firma tarafından çıkarılması sonrasında ilgili ürünün 3 ay boyunca tekrar anlaşma kapsamına ilavesi engellenmiştir.Sağlık market tıbbi cihaz sektörü için çok yeni bir uygulama olduğundan, ürünlerin çerçeve anlaşmaya eklenmesi esnasında birtakım hatalarla karşılaşılabilir. Bu hataların giderilebilmesi için minimum 3 ay bekleme şartının olması firmalara satış kaybettirebileceği gibi DMO'nun ürünü tedarik edememesine ve hastalara ulaştıramamasına da sebep olmaktadır.

CÖZÜM ÖNERİSİ: Sağlık Hizmeti sunumunda da aksaklığa neden olabilecek bu sürenin yeniden değerlendirilmesi önemlidir.

- **SORUN:** İhale adetlerinin yüksek olması özellikle Anadolu'daki firmaların ihaleye girmelerinin önünde büyük engel oluşturmaktadır.

CÖZÜM ÖNERİSİ: İhalelerin bayi/küçük firmalarında girebileceği bir sistem içinde yapılması gerekmektedir. Örn. İl bazında bölünebilir ihalelerin yapılması.

SAĞLIK MARKET (DMO – K.H.G.M.)

- **SORUN:** Sistemde kayıtlı ana firma ve bayi olması durumunda e-ihale ve pazarlık tekliflerinin yalnızca ana firmaya iletilmesi hem ticari hem de lojistik açıdan problemler yaratabileceği gibi satış kaybına ve haksız rekabete de sebep olmaktadır.

ÇÖZÜM ÖNERİSİ: Sisteme kayıtlı tüm firmalara (ana firma/bayi) davet gönderilmesi değerlendirilmelidir.

- **SORUN:** Firmalar yeni eklenen ürünlerin olup olmadığını sistemden hergün kontrol etmek durumundadır.

ÇÖZÜM ÖNERİSİ: Sisteme yeni ürün eklendiğinde firmalara sistem üzerinden otomatik bilgilendirme yapılması önerilmektedir.

- **SORUN:** Herhangi bir ürün ihalesini kazanan firma, aynı ürünü yüzlerce hastaneye temin etmektedir. Çok sayıdaki bu hastaneler içerisinde, o ürüne alışık olmayan, o ürüne karşı psikolojik veya bir tecrübeye dayalı olarak mesafesi olan, geçmişte marka ve kalitesine çok güvendiği başka bir ürünü kullandığı için bilmediği bir ürünü kullanma riskine girmek istemeyen, bazı ülkelerin markalarına karşı önyargılı olan kullanıcılar, teslimat veya ileriki aşamada ürünle ilgili şikayet ve iade etme, değiştirme başka ürün alma vs. taleplerde bulunmaktadır.

Bu gibi durumlar için DMO yöneticilerinin tavrı, sorunun Hastane ile Firma arasında çözülmesinin önerilmesi biçiminde olmaktadır. Ancak bazı durumlarda, ürünle ilgili somut ve anlaşılabilir, gösterilebilir, ispat edilebilir bir sorun olmadığında, çözüm için de bir imkan kalmamaktadır. Sorunun büyük kısmının, Hastane yönetici ve kullanıcılarının DMO satın alma süreçleri hakkında yeterli bilgilerinin olmayışından kaynaklandığı düşünülmektedir. Hastane, şikayette bulunduğu, firmanın, geçmiş dönemlerdekine benzer şekilde, başka marka veya hastanenin tercih ettiği marka ile değiştirme yapmasını istemekte ve beklemektedir. Bunun yasal olarak ve prosedür gereği mümkün olmadığının anlatılması çok zor olmaktadır.

SAĞLIK MARKET (DMO – K.H.G.M.)

CÖZÜM ÖNERİSİ: Böylesi durumlar için, DMO tarafından hazırlanıp sirküle edilecek bir yazı ile, Hastane'nin, Firmanın ve DMO'nun izlemesi gereken prosedürün bütün taraflarca aynı şekilde bilinmesi ve uygulanması yanlış fikir ve uygulamaların önüne geçebilecektir.

- **SORUN:**Sipariş detay ekranında kimi alıcı kurumların adresleri hatalıdır ve ürünlerin farklı depolara sevki istenmektedir.

CÖZÜM ÖNERİSİ: DMO sipariş detayı ekranındaki alıcı kurum adresleri ve telefonları, malzemenin hangi depoya (özellikle üniversite hastanelerinde) ve kime teslim edileceği bilgilerinin güncellenmesi gerekmektedir. Malzemenin nereye teslim edileceğinin bu ekranda açıkça belirtilmesi teslimatları hızlandıracaktır.

- **SORUN:** İhalelerin ardarda iptal edilmesi ve süreçlerinin uzaması nedeniyle her yeni ihalede alıma çıkılan ürün adedi artmaktadır. Buna bağlı olarak tedarikçiler açısından teslimat koşulları ve stok yönetimi de güçleşmektedir.

CÖZÜM ÖNERİSİ: Teslimat süresinin uzatılması daha yönetilebilir bir süreç için elzemdir.

- **SORUN:** Normal koşullar altında SB uygulamaları çerçevesinde ruhsat devri sonrasında devir alan firma tarafından eski barkodun stokları tükenene kadar satışı yapılabilmektedir. Sağlık Market ile beraber yazılımsal olarak firma barkodu uyumu aranmaktadır. Ancak DMO yazılımı yeni firma kodu ve eski barkod arasında uyumsuzluk algılamaktadır. Bundan dolayı ruhsatı devir alan firma eski barkodu Sağlık Market ihalelerine teklif edememekte ve bu yüzden eski barkodun stokları tüketilememektedir.

CÖZÜM ÖNERİSİ: Sağlık Bakanlığı bu uygulamayı yaparken kamu zararını önlemek için stokların tüketilmesini desteklemektedir. Aynı uygulamanın (ruhsatı devralan firmanın eski barkodu Sağlık Markete sunabilmesi) DMO yazılımı tarafından uygulanabilir hale getirilmelidir.

- **SORUN:** DMO ekranındaki siparişler bölümünde siparişin durumu ile bilgi almak istenildiğinde siparişi bulmak için uzun listelerde ara yapılmak zorunda kalınmaktadır ve bu ekran kullanıcı dostu değildir.

SAĞLIK MARKET (DMO – K.H.G.M.)

ÇÖZÜM ÖNERİSİ: Bu ekrana sipariş numarasına, hastane ismine, ihale numarasına göre arama / filtreleme alanları eklenebilir.

- **SORUN:** Sistemde tek tek sipariş açmak ve bu siparişlerin teslimat bildirimlerini tek tek yapmak, özellikle, ürün çeşitliliğinin fazla olduğu durumlarda ve Türkiye geneline yapılan teslimatlarda kontrolü güçleştirmekte ve siparişi takiben ürünlerin firma depolarından çıkışını geciktirmektedir..
- **ÇÖZÜM ÖNERİSİ:** Web servisler vasıtasıyla yazılım üzerinden bu bilgilerin aktarılması süreçleri kolaylaştıracaktır.

TEKNİK SORUNLAR

KHGM

- **SORUN:** SMT'lere yanlış ürün eşlenebilmektedir.

ÇÖZÜM ÖNERİSİ: Sehven yanlış eşleştirilmiş olan ürünlerin sonradan fark edilmesi halinde düzeltme işlemi için hangi kuruma başvurulması gerektiğinin netleştirilmesi ve prosedürün belirlenmesi gerekmektedir.

- **SORUN:** Siparişlerin 2 parti halinde teslim edilmesinden kaynaklı olarak, kimi kurumlarda gönderilen malın hatalı siparişe işlenmesinden dolayı DMO'ya fatura kesilmesine rağmen sipariş kapanmadığı için DMO kuruma fatura kesememektedir.

ÇÖZÜM ÖNERİSİ: Alıcı Kurumlarda bildirim işlemlerini yapan çalışanların bu konuda sürekli eğitimin sağlanması gerekmektedir.

SAĞLIK MARKET (DMO – K.H.G.M.)

- **SORUN:**Bazı hastaneler DMO 'nun kendilerine kesmiş olduğu fatura numarası ile ÜTS'de verme bildirimini yapılmasını talep etmektedir.

Bu pratikte mümkün değildir. Uygulamada, tedarikçi tarafından ÜTS'deki verme işlemi hastaneye yapılırken, fatura DMO'ya kesilmektedir. Hastanenin malzemeyi teslim aldığı DMO'ya bildirmesini takiben DMO tarafından hastaneye fatura kesilmektedir. Özetle fatura hastaneye DMO tarafından kesildiğinden, tedarikçinin DMO'nun kesmiş olduğu fatura numarasını bilmesi ve sistemine yansıtması mümkün değildir.

ÇÖZÜM ÖNERİSİ: Bu konuda hastanelerin bilgilendirilmesi/eğitilmesi gerekmektedir.

- **SORUN:** DMO tarafından tüm sipariş tam olarak sevk edilip kapandıktan sonra tek bir fatura kesilmesi talep edilmektedir. Bu durum hem teslimatta hem de KDV oranlarındaki farklılık nedeniyle sorun yaratmaktadır.

- Pandemiden kaynaklı sevkiyat gecikmelerinden dolayı yurt dışından getirilen ürünler sipariş tamamlanıncaya kadar firma deposunda bekletilmek zorunda kalınmaktadır. Bu durumdan hem firma hem de alıcı kurumlar olumsuz etkilenmektedir.
- Bir siparişte zaman zaman %8 ve %18 KDV oranlarına sahip ürünler olabilmektedir. Firma bir siparişin faturasını kestiğinde sistem üzerinden hastaneye otomatik bildirim yapılmaktadır. Tek fatura kesme zorunluluğu olması nedeniyle de aynı fatura içeriğinde %8 ve %18 KDV'li ürünler bulunabilmektedir.

Hastanelerden DMO'nun kendilerine farklı KDV oranlarına sahip ürünler için farklı numaralı ayrı ayrı fatura kestiği bilgisi iletilerek, iki farklı KDV oranına sahip ürünleri sistemden kabul edemediklerini, verme işleminin geri çekilerek farklı KDV'ye sahip ürünler için ayrı ayrı verme bildirimini yapılmasını talep etmektedir.

ÇÖZÜM ÖNERİSİ: Bu husus yazılım ile çözülebilir. İlgili sipariş için girilen birkaç fatura ile sipariş kapatılabilir olabilmeli

**SAĞLIK MARKET
(DMO – K.H.G.M.)**

- **SORUN:** Teslimatı yapılacak ürünlerin fazlalığından dolayı, tedarikçilerin1 gün önceden randevu alıp teslimata gidilmesine rağmen, alıcı kurumlar ürünleri koyacak yer olmamasını öne sürerek ürünleri teslim almamaktadır.

CÖZÜM ÖNERİSİ:Firmalara lojistik ve finansal olarak külfet getiren bu ötelemelerin olmaması için hastanelerin taleplerini ve depolarını mutabık kalınan teslimat tarihine göre belirlemeleri önemlidir.

- **SORUN:** Yeni ürün başvurularının çok uzun süredir değerlendirme beklediği ve Sağlık Bakanlığı tarafından belirtilen takvime uyulmadığı gözlemlenmiştir. Örn. 9 aydır bekleyen yeni ürün başvuruları vardır.

CÖZÜM ÖNERİSİ:Bu konuda yeniden bir takvim yayınlanması beklenmektedir.

- **SORUN:**Tedarik Planlama Sistemi üzerinde bir SMT altında kayıtlı barkod sayısıve söz konusu barkodlar kullanıcılar tarafından görülememektedir.

CÖZÜM ÖNERİSİ: Tedarik Planlama Sistemi üzerinde bir SMT altında kayıtlı barkod sayısının ve söz konusu barkodların kullanıcılar tarafından görülebilir olması önerilmektedir. Böylelikle şartname şartlarını sağlamayan ürünlerin hızlı ve kolay bir şekilde tespit edilebileceği düşünülmektedir. Bir ürün hakkında olumsuz olay değerlendirmesi mevcutsa ihale gerçekleşmeden önce bu durumun TPS üzerinden gerçek kullanıcılar aracılığı ile bildirilir olması hastaneler açısından da sistemin sağlıklı yürümesi için son derece önemlidir.

- **SORUN:** İl bazında fiyat verme zorunluluğu olması sebebiyle, aynı ilde bir hastanenin aynı üründen 1.000 adet diğerinin2 adet talebi olabilmektedir. Genelde küçük ilçe hastaneleri tarafından bu talepler yapılmaktadır. Firmalar fatura bedelini karşılamayan kargo/lojistik masrafları ile karşı karşıya kalmaktadır.

**SAĞLIK MARKET
(DMO – K.H.G.M.)**

CÖZÜM ÖNERİSİ:Sağlık Bakanlığı'nın talep toplarken bir prosedür geliştirmesi, adet sınırı koyması (firmanın belirlediği minimum satış adedi üzerinden) veya aynı ilde küçük ilçe hastanelerinin düşük miktardaki talepleri için bir koordinatör hastane ataması lojistik ve maliyet etkin bir uygulama olacaktır.

- **SORUN:**Son dönemde teknik şartnamelerde yapılan değişikliklerden firmalar haberdar değildir. Özellikle de son anda veya ihale sürecinde yapılan değişiklikler nedeniyle firmaların ihaleye katılım sağlayamadığı zamanlar olmaktadır.

CÖZÜM ÖNERİSİ: Teknik şartnamelerde yapılan güncellemelerle ilgili öncelikle o ürün için anlaşma yapılan firmalara sistemsal bilgilendirme yapılması

- **SORUN:** Sık olmasa da firmanın bir ürün grubu sehven anlaşmadan düşürülebilmektedir. Bu konuda firmaya bir bilgi gitmediğinden firma bunu ancak ihale esnasında fark edebilmektedir.

CÖZÜM ÖNERİSİ:Bu tarz sorunları önlemek adına anlaşmadan herhangi bir sebeple ürün düşürüldüğünde firmaya bilgi verilmelidir.

- **SORUN:** Hastanelerin 4 aylık ihtiyacını gidermeye yönelik olarak yılda 3 defa yapılan e-ihaleler sonrası teslim edilecek ürünlerde en az 12 ay miad şartı aranmaktadır. Örneğin, 24 ay miad ile Amerika'da üretilen bir ürünün, gümrük işlemleri ve ekonomik lojistik süreçler sonrası miadı zaten 18 ay civarında iken ülkemize girişi yapılabilmektedir.

CÖZÜM ÖNERİSİ: E-ihalelerde minimum 6 aylık miad şartı aranması daha gerçekçi olacaktır.

SAĞLIK MARKET (DMO – K.H.G.M.)

- **SORUN** : İhale konusu ürünlerin hastanelere teslimatları sırasında ürün teslimatında sıkıntılar yaşanmakta ve ürünlerin girişleri geç yapılmakta ve bu konuda alıcı kurum tarafında muhatap bulunamamaktadır.

CÖZÜM ÖNERİSİ: Her hastanede DMO birimi açılarak işleyiş hızlandırılabilir düşüncesindeyiz.

DİĞER

- Sağlık Bakanlığı tarafından tarafından KHGM sağlık kuruluşlarına gönderilen yazılarda Sağlık Kuruluşlarının DMO anlaşmalı ürün listesi içinde yer alan ürünler için alım yapamayacağı ve DMO anlaşmalı ürün listesinde bulunmayan ürünler için ise sözleşme bitim tarihi 31 Temmuz 2021 tarihini geçmeyecek biçimde alım yapabilecekleri ifade edilmiştir.

Ancak, fiili durumda bu talimat ve takvimlere uyulmamakta olup, hastaneler hala hemen her gün sadece ara alım (acil alım) değil, aynı zamanda ihale ile alım yapmaya devam etmektedir. Bu konudaki belirsizliğin netleştirilmesi gerekmektedir.

- Firmalara Sağlık Market çerçevesinde yapılacak alımlar ile ilgili olarak başvurulabilecek bir itiraz makamının belirlenmesi gerekmektedir.
- Çerçeve anlaşma başvurusuna eklenen ürünlerle ilgili red verildiğinde sistem üzerinden itiraz etme olanağının sağlanması,
- Sağlık Market uygulaması kapsamında IVD alanına giren satın almalara tam anlamıyla başlamadan önce, sistemin baştan doğru kurgulanabilmesi için Derneklerden görüş alınmalıdır.

**SAĞLIK MARKET
(DMO – K.H.G.M.)**

- Katalog sistemi için uzun zamandır pek çok ürün başvuru aşamasında beklemektedir. Katalog için bir planlamanın yapılması, takvim oluşturularak sektörle paylaşılması gerekmektedir.
- Katalog alımları için firmalarla anlaşmaya varılan fiyatlar için her talep toplama dönemi öncesinde ilgili periyotta yaşanan döviz değişimi oranında düzenli güncelleme imkanı sunulmalıdır.
- Katalogda yer alan ürünler için de il seçimi yapılabilmelidir. Hem hizmet ağı kapsamında olan illeri seçebilmek hem de ticari dengeleri gözeterek farklı iller için farklı fiyat teklif edebilmek amacıyla e-ihalelerde mümkün olan bu özelliğin katalog ürünleri için de geçerli olması önemlidir.
- Eski sistemdeki idari şartnamelerde ekonomik açıdan en avantajlı ürün belirlenmekte ve en uygun fiyata en doğru ürün satın alınmaktaydı. Fakat şu an şartnameler yer yer sadece en ucuz ürüne işaret edebiliyor. Hastaların hastalık durumlarında ihtiyaç duydukları farklı ürünlere ulaşabilmeleri ve sağlık hizmetinin ortalama bir kalitede verilebilmesi için ekonomik açıdan en avantajlı ürünün belirlenebilmesini sağlayan kontrol mekanizması kurulması gerekmektedir.
- Ürün teslimi esnasında yaşanabilecek olası acil problemler için bir hotline oluşturulması ve hangi durumlarda iletişim kurulacağına dair esasların belirlenmesi önerilmektedir.
- DMO Modüllerinin tamamını kapsayacak eğitim materyali oluşturulması (video kaydı, kılavuz vb) ve ilgili materyallerin Kurum web sitesi ana sayfasında yayınlanması. (Eğitim içeriği aşağıda ayrıca belirtilmiştir.)
- T.C. Devlet Malzeme Ofisi içerisinde alanında uzman ve tıbbi cihaza hakim personel sayısı artırılmalıdır. Zira DMO farklı departman yetkililerine ulaşmak ve görüşmek gittikçe daha zor

SAĞLIK MARKET (DMO – K.H.G.M.)

olmakta; ürün ekleme, hata giderme, teknik şartname görüş bildirme gibi operasyonel gereklere cevaplar çok uzun sürmektedir.

- DMO sayfasında siparişler modülünde bir filtre verildikten sonra geri dönüldüğünde tekrar aynı filtre ile arama yapılmasına sistem izin vermiyor. Tekrar filtre girilmesi gerekiyor ve sistem yavaş olduğu için çok zaman kaybı yaşanmaktadır. Sistemde iyileştirme yapılabilir.
- Tedarik Planlama Sistemlerindeki yazılım sorunlarının giderilmesi. Örg. Teknik Şartname işlemleri modülünde filtrelerin sağlıklı çalışmadığı görülmektedir.
- Uygulamalarda ortak bir birliktelik sağlamak adına tüm ilgili kurumların (DMO, Sağlık Bakanlığı (KHGM-TİTCK) Maliye Bakanlığı, SGK, vs.) katılımı ile sorunların ve uygulamaların değerlendirildiği çalıştayların belli periyotlarda yapılmasına devam edilmesi ve yılda en az bir kere sektör firmalarının da katılımı ile yapılması faydalı olacaktır.

MAİAD; KASIM 2021